
EEN GEVOEL VAN GOOI-BEWUST ZIJN
M.J.M. Vlaanderen

"Het Gooi is vol en verkeert natuurschoon moet onaange-
in een noodsituatie. Het tast blijven". Niet een

tekst van mij, maar van de commissaris van de koningin Prinsen tijdens het eerste Gooicongres in 1959.

Menig burger had in die tijd zo'n gevoel van: "dat kan toch zo niet doorgaan zeg, wat is er aan de hand?" Nou, wat er aan de hand was, is eigenlijk met heel weinig woorden aan te geven. Aan de hand was de naoorlogse wederopbouw. Allerlei gemeenten waren drastisch bezig om voor hun woningzoekenden maar ook hun bedrijven te bouwen en toch ook de natuur te bedreigen.

En niet alleen burgers realiseerden zich dat dat zo niet goed ging; maar zo langzamerhand kwamen ook vele bestuurders in het Gooi er achter dat dat zo niet kon blijven. Dat je niet voor-het-vaderland-weg kon blijven bouwen. Of officieel roepen dat het Gooi vol was en dat vooral alle buurgemeenten daar rekening mee moesten houden. Want de eigen gemeente had nou eenmaal te veel woningzoekenden, bedrijven die toch in de buurt moesten blijven...

Vijfentwintig jaar geleden is het gewest Gooiland opgericht. Na lang praten, want zo hoort dat in de politiek, maar de tijd was er rijp voor. Het doel van het gewest was het behoud van het karakter van het Gooi, van het unieke landschap in het Gooi en ook van het oplossen van die naoorlogse woningnood. Het moest een sterk

orgaan zijn dat op de bres zou staan voor het Gooi.

Dat kun je uitspreken, maar daarmee is nog niet direct alles veranderd. We mogen toch constateren dat er veel van die opzet geslaagd is. Er kwam een grote gewestelijke bouwplaats van allure (want dat doen we in het Gooi niet zo maar, dat doen we met allure), namelijk de Oostermeent. Dit in plaats van steeds meer kleine stukken aan blijven bouwen aan de eigen gemeenten.

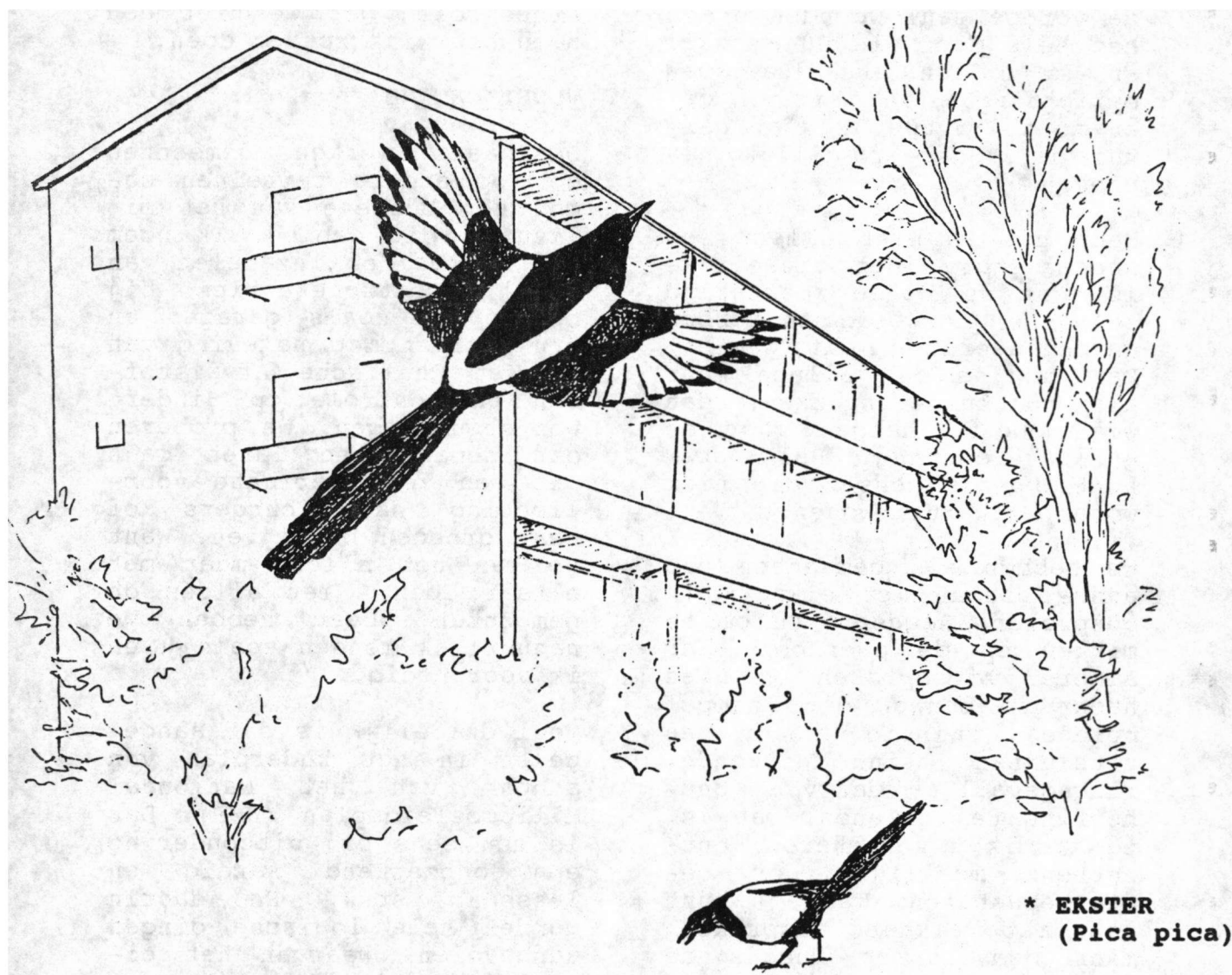
Wij hebben dat als samenwerkende gemeenten in Gooi en Vechtstreek vastgelegd in een regio-perspectief, dat is een intergemeentelijke visie op ons gebied. De grote lijn daarvan is (en die is uitermate essentieel voor natuur en dus ook voor vogels in deze regio): geen nieuwe aantasting meer accepteren. Niet meer woningbouw toestaan in natuurgebieden, geen nieuwe wegen meer. En proberen om in nauwe samenwerking tussen die gemeenten te komen om weerstand te bieden aan allerlei initiatieven, die het Gooi op allerlei terreinen zouden kunnen bedreigen. Kortom: een gevoel van Gooi-bewust zijn.

STEENMASSA

Het is natuurlijk best bijzonder dat een gebied dat al eeuwenlang letterlijk onder de rook van Amsterdam ligt, mooi is gebleven. Dat je daar kan lopen en een

schaapskooi ziet. Dat je
daar kan lopen en prachtige

plassen ziet. Natuurlijk: je
ziet er ook woonboten en

natuurlijk: je ziet er ook
de oprukkende steenmassa.
Maar toch: een gebied dat
heel mooi is gebleven. En
een gebied dat heeft durven

zeggen: wij bouwen niet
meer, wij maken er geen
nieuwe bedrijfsterreinen
meer. We proberen zo goed
mogelijk te reorganiseren

wat we hebben, maar voor nieuwbouw gaan we doen aan overloop.

Een enkel cijfer. Midden in de vorige eeuw woonden er in het hele Gooi 16.000 mensen. En in uw en ons jaar van oprichting, 1967, waren dat er zo'n 235.000. En dat aantal is ongeveer gelijk gebleven.

Maar het is niet alleen een succes-story. Het gruwelijke is, dat we in de tussentijd zo'n 30.000 woningen hebben gerealiseerd in dit gebied. Dan kan je dus alleen maar als conclusie trekken, dat wij gebouwd hebben voor de gezinsverdunding. Dat betekent dat de mensen die hier wonen, ook ruim wonen.

We hebben als gemeenten een aantal zaken met elkaar afgesproken. Afgesproken om te mikken op de overloop naar Almere. Afgesproken om niet hoger te bouwen dan (simpel gezegd) twintig meter en uitsluitend in uitzonderingsgevallen daarvan ontheffing te verlenen. Dat is, zo kan ik u verzekeren, ontzettend moeilijk voor gemeentebesturen. Want je kunt het met elkaar afspreken, maar dan is er ineens de kans op een prachtig hotel en dan doet er zich een gelegenheid voor voor een gemeente om zich mooi te profileren...en dan is het dus heel vervelend om naar het gewest te moeten gaan en daar te moeten vragen: is het goed? En dan te horen:

Nee, het is niet goed, want we hadden toch afgesproken als gemeenten met elkaar, dat we niet hoger zouden bouwen. Of: we hadden toch afgesproken dat we niet een nieuwbouwwijk zouden doen.

VOORLICHTING

Daarnaast werken gemeenten ook op andere terreinen samen ten behoeve van het milieu in dit gebied. Ik noem het gescheiden inzamelen van afval, controle-acties bij bedrijven, zoals garages en drukkerijen, op naleving van de Wet Chemische Afvalstoffen en controle op Hinderwetvergunningen. We proberen dat gepaard te laten gaan met een zeer gerichte voorlichting naar burgers of naar groepen bedrijven. Want je kan het alleen maar met elkaar doen. Niet alleen de gemeenten. Daar hebben we natuurlijk mensen zoals u en ik voor nodig.

Heel duidelijk is dat aangegeven in het kaderplan van aanpak van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP). Dat is nou eens bij uitzondering een ontzettend aardig en leesbaar stuk. En daarin worden hele logische dingen aanbevolen, waarvan het eigenlijk te gek voor woorden is dat je ze zou moeten herhalen.

Dat je natuurlijk moet samenwerken op het gebied van de ruimtelijke ordening. Dat je moet werken aan een intensivering van het landschaps-ecologisch onderzoek,

om de kwetsbaarheid van een gebied te beoordelen en een actueel beeld daarvan te krijgen. Daar moet je natuurlijk ook oud materiaal voor gebruiken en niet altijd weer ontzettend veel gaan investeren in nieuwe onderzoeken. Gewoon eerst eens kijken wat er is. Dan ben ik dus heel erg blij dat wij als gewest Gooi en Vechtstreek ook gebruik kunnen maken van de archieven van de vogelwerkgroep Gooi e.o. en ook omgekeerd.

Je moet vooral ook proberen eens wat te doen met elkaar en niet alleen maar praten en schrijven: gewoon wat doen. De provincie Noord-Holland stimuleert dat in hoge mate en ik heb wel eens het gevoel dat we daar als Gooi en Vechtstreek best wel eens wat enthousiaster op zouden kunnen inhaken.

Ik ga u niet helemaal vertellen wat er allemaal in dat NMP-Plus staat, maar het is juist voor mensen van een vogelwerkgroep een belangwekkend beleidsveld. Het gaat over systematisch samenwerken op allerlei terreinen. Een van die terreinen bestrijkt voorlichting en educatie.

Uit onderzoek is gebleken, dat het effect van milieuvorlichting eigenlijk niet erg groot is. Want het eigenbelang loopt nou eenmaal niet altijd parallel met het meer collectieve milieubelang. Daar komt nog bij dat gedragsverandering pas op zeer lange termijn zichtbaar

wordt.

Dan kun je twee dingen doen. Denken: het heeft toch allemaal geen zin wat wij doen, of: dan moeten we het proberen met z'n allen en bij onszelf beginnen. Niet altijd zeggen: het gewest zal het wel doen, of dat is iets voor Natuurmonumenten. Probeer te kijken wat je zelf kunt doen.

SICILIË

Even een zijlijn. Ik herinner me nog goed toen we als studenten een reis gingen maken naar Sicilië. Toen kreeg iedereen - en dat vind ik nog steeds een gouden aanpak - een eigen stad toegewezen. Je was er nog nooit geweest, dus je moest puur op basis van boeken en plaatjes die stad tot jouw stad maken. Je moest niet alleen weten hoe de stadsmuren liepen en hoeveel treden een theater had, maar dan moest je ook weten waar het toilet was en waar je een ijsje kon kopen. En achteraf werd er gevraagd aan onze groep: wat was nou de leukste stad? En iedereen, zonder uitzondering, noemde z'n eigen stad. En dat geldt denk ik ook voor andere velden. Als je je eenmaal ergens in hebt vastgebeten, of het nu gaat over vogels, of water of grassen, dan is dat onderwerp waar jij mee bezig bent het allerinteressantste onderwerp. En dat is dus waar het NMP ook op mikt. Niet alleen dat gemeenten samen-

werken, maar ook dat organisaties als een vogelwerkgroep of het Gooisch Natuurreservaat of als Natuurmonumenten de handen ineenslaan

en proberen om met elkaar te komen tot een goede milieuvoorlichting en daardoor een goede gedragswijziging.

*** "Denk vanavond in bed eens aan de Gooise vogels".**

STEUNPUNT

Regionaal of lokaal zou er een steunpunt aanwezig moeten zijn voor de vele actieve vrijwilligers. Het is mij bekend dat ook juist uw organisatie dat ontzettend graag gerealiseerd zou zien. Het zijn beleidslijnen die door het ministerie zijn ingezet en gemeenten en gewest in dit gebied moeten die lijnen enthousiast oppakken.

Probleem is dat boter-bijde-vis niet altijd in de lijn der verwachting ligt als het rijk mooie beleidsvoornemens uitspreekt. Het is natuurlijk heel fijn dat

er een mooi plan ligt, maar als daar geen geld bij is en je roept tegen een aantal mensen: gaan jullie daar nou eens wat mee doen, dan moet er toch iets meer.

Maar het is toch meer en ik hoop dat u daar vanavond in uw bed nog eens over wilt nadenken. Niet alleen kijken naar de politiek, maar kijken naar jezelf om er als betrokkene uit dit gebied iets van te maken.

Mr. drs. M.J.M. Vlaanderen is voorzitter van het gewest Gooi en Vechtstreek namens de VVD.